

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Ігор БОЛБОТ

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Комп'ютерні науки»

_____ Руденський Роман Анатолійович

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань F Інформаційні технології

Спеціальність F3 Комп'ютерні науки

Освітня програма Комп'ютерні науки

Факультет Інформаційних технологій

Розробник: Майданюк І.З., д.філос.н., проф., проф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доц.,

доц., Сидоренко І.Г., к.ф.н., доц., Чайка В.В., доктор філософії (PhD), ст.викл., Головата

Н.А., к.іст.н., викл.

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна є важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Комп'ютерні науки» та спрямована на формування у студентів сучасних компетентностей, необхідних для ефективного використання у професійній діяльності. Програма дисципліни передбачає ознайомлення студентства з етнокультурологією як наукою, що вивчає традиційний тип культури, соціальний і культурний досвід етносу, закріплений в традиціях, звичаях, народному мистецтві. Вивчення дисципліни зазвичай охоплює міждисциплінарне вивчення етнічної культури, історії, традицій, менталітету, релігії, мови, обрядів і ролі у формуванні національної ідентичності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	F Інформаційні технології
Спеціальність	F3 Комп'ютерні науки
Освітня програма	Комп'ютерні науки
Факультет/ННІ	Інформаційних технологій

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів системи знань про історію, особливості та роль етнокультурних процесів у розвитку суспільств, а також у здобутті навичок аналізу етнокультурних явищ, їхнього впливу на сучасне суспільство і здатності застосовувати отримані знання у міжкультурній комунікації та дослідницькій діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності) ОК1 Українська мова за професійним спрямуванням

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4 — Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13 — Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК15 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПР1 — Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології												
Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна культура. Мова та етнокultura	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість												
Тема 1. Українська народна матеріальна культура. Традиційне житло та господарство українців	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна духовна культура. Міфосвідомість. Свята життєвого циклу людини	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українська архітектура та образотворче мистецтво.	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українське музичне та театральне мистецтво. Українська народна музика та музичні інструменти.	3	-	-	3	4	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська література.	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	7	0	0	7	20	34	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури.	2
2	Тема 2. Українська етнічна культура. Мова та етнокultura	2
3	Тема 3. Українська народна матеріальна культура. Традиційне житло та господарство українців	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Тема 4. Українська народна духовна культура. Міфосвідомість. Свята життєвого циклу людини	2
5	Тема 5. Українська архітектура та образотворче мистецтво.	2
6	Тема 6. Українське музичне та театральне мистецтво. Українська народна музика та музичні інструменти.	3
7	Тема 7. Українська література.	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Історико-регіональна характеристика культури. Основні концепції походження культури	2
2	Українська етнічна культура. Історико-етнографічне районування України.	2
3	Українська народна матеріальна культура. Матеріальна культура та народні промисли України: досвід візуалізації та кодування культурної спадщини»	2
4	Українська народна матеріальна культура. Матеріальна культура та народні промисли України: досвід візуалізації та кодування культурної спадщини»	2
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво. Особливості мистецького стилю «українське бароко».	2
6	Українське музичне та театральне мистецтво. Український театр: від традицій до авангарду.	3
7	Українська література. «Українська літературна класика в епоху штучного інтелекту».	2
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Презентація на тему «Imagine One World Kimono Project». Як мова коду та дизайну презентує національні культури	4
2	Проаналізувати та порівняти поняття національної культури та культурних цінностей у контексті глобалізації.	4
3	Розробити схему взаємозв'язку між традиціями, культурними кодами та культурною трансформацією під впливом цифрових технологій.	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Реферат на тему: «Наукові концепції етногенезу українців та історична еволюція етноніму «Україна».	4
5	Створити модель міжкультурної взаємодії та врахування культурного різноманіття при розробці цифрових сервісів.	4
6	Написати реферат про роль народної архітектури у формуванні української культурної ідентичності	4
7	Зробити аналіз традиційних українських ремесел і їх впливу на сучасне народне мистецтво	4
8	Порівняльна характеристика обрядів та звичаїв у різних регіонах України	4
9	Написання есе «Аграрний код українців: як тисячоліття землеробства визначили наш світогляд»	4
10	. Презентація на тему : «Компоненти міфу у сучасному світі: комп'ютерні ігри, кінематограф, література, музичне мистецтво.»	4
11	Презентація на тему: «Українське весілля у картинах художників XIX століття»	4
12	Аналіз впливу цифрових технологій на розвиток українського мистецтва	4
13	Порівняльна характеристика традиційних і сучасних форм української архітектури	4
14	Створити коротку текстову довідку про одного з діячів мистецтва (Соломія Крушельницька, Микола Леонтович, Лесь Курбас, Марія Заньковецька). ІТ-складова: Оформити роботу у форматі Markdown	4
15	Створити макет профілю відомого українського письменника на вибір в Instagram, X (Twitter) або Facebook.	4
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для визначення рівня засвоєння основних понять етнології
- Тестування з теоретичних аспектів дисципліни
- Написання коротких рефератів або есе для оцінки глибини розуміння матеріалу
- Поточне оцінювання через виконання практичних завдань або аналіз етнологічних явищ
- Модульний контроль для перевірки знань з окремих модулів дисципліни

- Підсумковий екзамен для комплексної оцінки знань та навичок

Методи навчання:

- Лекція-дискусія
- Метод кейс-стаді
- Метод сократичної дискусії
- Метод самостійної роботи з першоджерелами
- Кооперативне навчання (робота в малих групах)
- Проєктний метод

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології		
Лабораторна робота. Презентація на тему «Imagine One World Kimono Project». Як мова коду та дизайну презентує національні культури.	ПРН 1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. Знати основні поняття та теорії етнокulturології, розуміти їх застосування у дослідженнях культурної ідентичності та трансформацій. Вміти аналізувати культурні процеси, використовувати методи порівняльного аналізу та моделювання взаємозв'язків між традиціями, культурними цінностями та сучасними технологіями.	20
Самостійна робота. Проаналізувати та порівняти поняття національної культури та культурних цінностей у контексті глобалізації.		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Розробити схему взаємозв'язку між традиціями, культурними кодами та культурною трансформацією під впливом цифрових технологій.		20
Самостійна робота. Реферат на тему: «Наукові концепції етногенезу українців та історична еволюція етноніму «Україна».		20
Самостійна робота. Створити модель міжкультурної взаємодії та врахування культурного різноманіття при розробці цифрових сервісів.		20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Написати реферат про роль народної архітектури у формуванні української культурної ідентичності.	ПРН 1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. Знати роль народної архітектури, ремесел та обрядів у формуванні культурної ідентичності українського народу. Вміти аналізувати традиційні ремесла, порівнювати регіональні особливості обрядів та звичаїв, створювати моделі культурних процесів та їх впливу на сучасний світ.	20
Самостійна робота. Зробити аналіз традиційних українських ремесел і їх впливу на сучасне народне мистецтво.		20
Самостійна робота. Порівняльна характеристика обрядів та звичаїв у різних регіонах України.		20
Самостійна робота. Написання есе «Аграрний код українців: як тисячоліття землеробства визначили наш світогляд».		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Презентація на тему : «Компоненти міфу у сучасному світі: комп'ютерні ігри, кінематограф, література, музичне мистецтво.»		20
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Презентація на тему: «Українське весілля у картинах художників ХІХ століття».	ПРН 1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. Вивчати сучасні форми української культури, аналізувати їх вплив на ідентичність та культурний розвиток. Вміти створювати презентації, аналізувати цифрові технології у мистецтві, порівнювати традиційні та сучасні форми, оформлювати інформацію у різних форматах.	20
Самостійна робота. Аналіз впливу цифрових технологій на розвиток українського мистецтва.		20
Самостійна робота. Порівняльна характеристика традиційних і сучасних форм української архітектури.		20
Самостійна робота. Створити коротку текстову довідку про одного з діячів мистецтва (Соломія Крушельницька, Микола Леонтович, Лесь Курбас, Марія Заньковецька). ІТ-складова: Оформити роботу у форматі Markdown.		20
Самостійна робота. Створити макет профілю відомого українського письменника на вибір в Instagram, X (Twitter) або Facebook.		20
Всього за модулем 3		100

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Додаткові бали нараховуються за участь у наукових і культурно-просвітницьких заходах, підготовку творчих та дослідницьких робіт, виконання індивідуальних завдань підвищеної складності та активну роботу, спрямовану на дослідження і популяризацію етнокультурної спадщини.		+10
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1388>);

-конспекти лекцій та їх презентації в електронному вигляді <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1388>;;

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (Українське народно-декоративне вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види та жанри)» у курсі «Етнокультурологія» / Майданюк І. З., Пузиренко Я. В., Сидоренко І. Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. – 53 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Антропологічний код української культури і цивілізації (у двох книгах) О. О. Рафальський (керівник авторського колективу), Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій (науковий редактор). Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. Книга 1. – 432 с.
2. Залізник Л. Л. Від склавинів до української нації. – К.: Бібліотека українця, 2023.
3. Етнокультурологія: навчально-методичний посібник для підготовки студентів за спеціальністю 034 – Культурологія / І. В. Гурова, С. А. Хрипко. – Київ: Вид.-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021.
4. Етнокультурологія: словник-довідник / Автор-укладач Л. М. Маєвська. – Житомир: ЖДУ, 2020.
5. Етнокультурологія: навчально-методичний посібник для підготовки студентів за спеціальністю 034 – Культурологія / І. В. Гурова, С. А. Хрипко. – Київ: Вид.-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
6. Ігнатенко І. В. Етнологія для народу : свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети, вірування українців / Ірина Ігнатенко. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 320 с. : іл.
7. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2020. – 82 с.
8. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. – 433 с.
9. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). – К., Ніжин, 2020.
0. Татенко В. О. Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-вчинковий підхід : монографія / В. О. Татенко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 140 с.